

Broj: 03-45.2-23-841-1/19
Istočno Sarajevo, 1.7.2019. godine

Na osnovu člana 61. stav 2. Zakona o upravi („Službeni glasnik BiH”, br. 32/02, 102/09 i 72/17), člana 9. stav 2. Zakona o osnivanju Instituta za standardizaciju Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH”, broj 44/04), a u vezi s tačkom 4.2.21 BAS poslovnika o radu stručnih tijela Instituta, i prijedloga poslovnog plana prihvaćenog na 8. sjednici BAS/TC 54, održanoj 13.05.2019. godine, direktor Instituta za standardizaciju Bosne i Hercegovine odobrava:

POSLOVNI PLAN BAS/TC 54

Sigurnost igračkaka, proizvoda za djecu i njegu djece

1. Uvod

Predmet rada Tehničkog komiteta BAS/TC 54, *Sigurnost igračkaka, proizvoda za djecu i njegu dječ* (u daljnjem tekstu: BAS/TC 54, obuhvata standardizaciju u oblasti sigurnosti igračkaka, proizvoda za djecu i njegu djece.

BAS/TC 54 prati rad sljedećih korespondentnih komiteta:

- CEN/TC 52, *Safety of toys (Sigurnost igračkaka)*;
- CEN/TC 252, *Child use and care articles (Proizvodi za djecu i njegu djece)*;
- CEN/TC 152, *Fairground and amusement park machinery and structures – Safety (Mašine i konstrukcije za sajmove i zabavne parkove-Sigurnost)*;
- CEN/TC 355, *Lighters (Upaljači)*;
- CEN/TC 364, *Project Committee - High Chairs (Projekat komiteta – Visoke stolice)*;
- CEN/TC 398, *Child Protective Products (Proizvodi za zaštitu djece)*;
- CEN/SS H34, *Child Safety (Sigurnost djece)*

- ISO/TC 181, *Safety of toys (Sigurnost igračkaka)*.

BAS/TC 54 je formiran Rješenjem direktora Instituta za standardizaciju BiH o formiranju Tehničkog komiteta br. IP-00605/09-03 od 30.12.2009. god. Trenutno je aktuelno Rješenje o promjenama u Tehničkom komitetu BAS/TC 54, br. 03-45.1-98-1/16 od 01.08.2016. godine.

Tehnički komitet BAS/TC 54 je formiran radi:

- analize potreba i pripreme prijedloga za preuzimanje međunarodnih i evropskih standarda;
- razmatranja inicijativa i utvrđivanja programa i planova rada u području djelovanja;
- razmatranja i utvrđivanja metoda rada i aktivnosti na izvršavanju planova rada TC-a;
- osnivanja radnih grupa (WG) i *ad hoc* grupa (AG) te definiranja njihovih područja rada i zadataka;
- usklađivanja planova rada WG-a;
- pripremanja i utvrđivanja nacrti i prijedloga BAS standarda;
- razmatranja mišljenja, primjedbi i prijedloga dobijenih u toku javne rasprave;

-
- pripremanja i prezentiranja stručnih mišljenja odgovarajućim tijelima međunarodnih i evropskih organizacija za standardizaciju u skladu s procedurom pripreme međunarodnih i evropskih standarda, te korištenja drugih mogućnosti uključivanja u njihov rad;
 - saradnje s drugim tehničkim komitetima i subjektima koji se bave aktivnostima u vezi sa standardizacijom.

Takođe, za predmete standardizacije iz oblasti rada BAS/TC 54 za koje ne postoje evropski standardi i drugi standardizacijski dokumenti, BAS/TC 54 može da donese odluku o preuzimanju međunarodnih standarda i drugih standardizacijskih dokumenata, a ako oni ne postoje, može da donese odluku o preuzimanju nacionalnih standarda i drugih standardizacijskih dokumenata drugih zemalja, s kojima Institut ima potpisan ugovor, kao i o izradi izvornih BAS standarda.

2. Poslovno okruženje

2.1 Opšte

Direktiva o sigurnosti igračkaka (2009/48/EC, Toy safety), utvrđuje pravila o sigurnosti igračkaka i o njihovu slobodnom kretanju unutar zemalja Evropske Unije. Primjenjuje se na proizvode isključivo ili neisključivo projektirane ili namijenjene za igru djece do 14 godina starosti. Riječi „isključivo ili neisključivo” dodate su sa namjerom, kako bi se pokazalo da se igračkom može smatrati i proizvod koji nije namijenjen isključivo igri, nego može imati i druge funkcije.

Direktiva o sigurnosti igračkaka (2009/48/EC, Toy safety), nije preuzeta u nacionalno zakonodavstvo države Bosne i Hercegovine.

Zakonom o nadzoru nad tržištem u Bosni i Hercegovini i Zakonom o općoj sigurnosti proizvoda, Bosna i Hercegovina je preuzela Direktivu o općoj sigurnosti proizvoda (2001/95/EZ) i preuzela zakonsku obavezu, da proizvodi stavljeni na tržište Bosne i Hercegovine moraju biti sigurni, a u navedene proizvode spadaju i proizvodi za djecu.

U skladu sa Zakonom o nadzoru nad tržištem u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik Bosne i Hercegovine“, br. 45/04, 44/07 i 102/09) sistem nadzora nad tržištem u Bosni i Hercegovini čine Agencija za nadzor nad tržištem Bosne i Hercegovine i inspekcijski i drugi organi uprave Republike Srpske, Federacije Bosne i Hercegovine i Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, koji su posebnim zakonima i drugim propisima ovlašteni za obavljanje inspekcijskih i drugih poslova koji se odnose na kontrolu sigurnosti neprehrambenih proizvoda na tržištu Bosne i Hercegovine.

Sigurnost igračkaka i proizvoda za djecu, regulisana je putem zakona i propisa.

Važeći zakoni i podzakonski akti na nivou Bosne i Hercegovine:

- Zakon o općoj sigurnosti proizvoda („Službeni glasnik BiH“, broj 102/09);
- Zakon o nadzoru nad tržištem u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“, br. 45/04, 44/07 i 102/09);
- Zakon o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjenjivanju usklađenosti („Službeni glasnik BiH“, broj 45/04);
- Pravilnik o otpuštanju N-nitrozamina i prekursora N-nitrozamina, tvari iz elastomernih ili gumenih cuclii za bočice i cuclii varalica („Službeni glasnik BiH“, broj 42/10);
- Odluka o stavljanju na tržište upaljača sigurnih za djecu („Službeni glasnik BiH“, broj 28/16);
- Odluka o ograničavanju stavljanja na tržište igračkaka i proizvoda za djecu koji sadrže ftalate („Službeni glasnik BiH“, broj 04/10);

-
- Odluka o zabrani stavljanja na tržište potrošačkih proizvoda koji sadrže biocid dimetilfumarat ("Službeni glasnik BiH", broj 03/10);
 - Odluka o sadržaju upozorenja kojim moraju biti obilježene igračke sa magnetnim dijelovima ("Službeni glasnik BiH", broj 02/09);
 - Odluka o obliku i sadržaju obavjesti o opasnom proizvodu ("Službeni glasnik BiH", broj 55/10);
 - Uputstvo za procjenu rizika ("Službeni glasnik BiH", broj 22/16).

Pravilnik o uslovima u pogledu zdravstvene ispravnosti predmeta opće upotrebe koji se mogu stavljati u promet ("Službeni list SFRJ", br. 26/83, 61/84, 56/86, 50/89 i 18/91). Pravilnik se primjenjuje u Federaciji BiH i Brčko distriktu BiH.

U Republici Srpskoj, Ministarstvo zdravlja i socijalne zaštite RS je nadležno za utvrđivanje pravnog okvira i njegovu primjenu, a regulisano je slijedećim propisima:

- Zakon o predmetima opšte upotrebe ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 50/10);
- Zakon o tehničkim propisima Republike Srpske ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 98/13);
- Pravilnik o bezbjednosti predmeta široke potrošnje ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 17/15 i 13/17);
- Pravilnik o bezbjednosti dječijih igračaka ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 18/15).
- Pravilnik o bezbjednosti materijala i predmeta koji dolaze u neposredan dodir sa hranom ("Službeni glasnik Republike Srpske" broj 18/15).

2.2 Kvantitativni pokazatelji poslovnog okruženja

Evropska Unija

Evropska komisija ovlastila je Evropski komitet za standardizaciju (CEN), da razvije standarde koji zadovoljavaju esencijalne zahtjeve EU Direktive o sigurnosti igračaka.

Igračke koje se stavljaju na tržište zemalja Evropskog Unije, moraju ispunjavati osnovne sigurnosne zahtjeve Direktive, koja obuhvata označavanje, kako bi se proizvođaču omogućila sljedivost, sigurnosnih upozorenja, konstrukcije igračke kako bi se izbjegle opasnosti vezane za oštre ivice, vrela dijelove, rizike od zarobljavanja u igrački, te pitanja vezana za izbjegavanje toksičnih supstanci kao što su teški metali, štetne hemikalije i alergenski mirisi. Svaka igračka koja se stavlja na tržište EU mora nositi znak CE koji označava da je proizvod usklađen sa zahtjevima svih odgovarajućih direktiva EU.

2.3 Zahtjevi tržišta

Institut za standardizaciju BiH prati zahtjeve tržišta u BiH i kontinuirano radi na preuzimanju evropskih standarda iz oblasti sigurnosti igračaka i proizvoda za djecu. Direktiva o sigurnosti igračaka sadrži 15 harmoniziranih standarda, koji su preuzeti kao BAS standardi. Navedeni standardi se mogu koristiti za ocjenjivanje usklađenosti vezane za sigurnost igračaka. Ocjenjivanje sigurnosti igračaka mora zadovoljiti zahtjeve harmoniziranih standarda u kojima su navedeni i aspekti zaštite okoline.

2.4 Aspekti zaštite okoline

U Bosni i Hercegovini nadležni za provođenje propisa kojima se reguliše zaštita životne sredine su entiteti (FBiH i RS). U Evropskoj Uniji je na snazi Uredba (EZ) br. 1907/2006 Evropskog Parlamenta i Vijeća o registraciji, evaluaciji, autorizaciji i ograničavanju kemikalija (REACH). Ova bi Uredba trebala osigurati visoku razinu zaštite zdravlja ljudi i okoliša kao i slobodu kretanja tvari pojedinačno u smjesama i proizvodima uz istovremeno povećavanje konkurentnosti i inovativnosti. Direktiva Komisije 93/67/EEZ od 20. srpnja 1993. o utvrđivanju načela za procjenu opasnosti za čovjeka i okoliš od tvari prijavljenih u skladu s Direktivom Vijeća 67/548/EEZ (SL L 227, 8.9.1993., str. 9).

Navedena Uredba i EU direktiva nisu preuzeti u nacionalno zakonodavstvo Bosne i Hercegovine.

3. Očekivane koristi od rada BAS/TC 54

Osnovne koristi koje se očekuju od rada BAS/TC 54 jesu sljedeće:

- donošenje BAS standarda koji su identični s evropskim i/ili međunarodnim standardima, čime se obezbjeđuje efikasan način za provjeru ispunjenosti uslova utvrđenih zakonima i/ili propisima donijetih na međunarodnom, regionalnom ili nacionalnom nivou;
- pružanje podrške nadležnim ministarstvima i drugim tijelima državne uprave u aktivnostima koje se odnose na usklađivanje propisa s evropskom regulativom, obezbjeđivanjem BAS standarda usklađenih s evropskim i/ili međunarodnim standardima;
- zaštita potrošača;
- uklanjanje prepreka u trgovini;
- predstavljanje i zastupanje interesa BiH u postupku donošenja evropskih i međunarodnih standarda.

4. Zainteresovane strane

Sve zainteresovane strane u BiH su pozvane da učestvuju u radu ovog tehničkog komiteta, uz osiguranje ravnopravnog učešća i zastupljenosti svih interesnih grupa. Moguće je i učešće u statusu posmatrača, pod određenim uslovima koji su utvrđeni Internim pravilima Instituta za standardizaciju BiH. Sve zainteresovane strane mogu da predlože usvajanje određenih standarda.

Zadatak ovog tehničkog komiteta je da u narednom periodu u svoj rad uključi što je moguće veći broj zainteresovanih strana.

5. Ciljevi i strategije za njihovo ostvarivanje

5.1 Ciljevi

- Usvajanje standarda iz oblasti ambalaže, plastike i gume u skladu s internim pravilima za standardizaciju Instituta;
- Usklađivanje nacionalnih standarda i drugih standardizacijskih dokumenata s evropskim i/ili međunarodnim standardima i drugim standardizacijskim dokumentima;
- Preispitivanje svih BAS standarda u roku od pet godina od njihovog objavljivanja i donošenje odluke o povlačenju onih standarda i drugih standardizacijskih dokumenata koji imaju isto područje primjene kao evropski ili međunarodni standardi ili drugi standardizacijski dokumenti;

-
- Zastupanje interesa BiH u oblasti rada tehničkog komiteta pred odgovarajućim evropskim i međunarodnim komitetima za standardizaciju kroz učestvovanje bosanskohercegovačkih stručnjaka u radu navedenih tehničkih komiteta;
 - Primjena osnovnih principa standardizacije;
 - Promovisanje interesa Instituta za standardizaciju BiH;
 - Odgovor na zahtjeve zainteresovanih strana.

5.2 Strategija za ostvarivanje ciljeva

Ostvarivanje ciljeva BAS/TC 54 zasniva se na definisanju prioriteta rada, a to su:

- Praćenje rada korespondentnih komiteta i preuzimanje novih standarda i drugih standardizacijskih dokumenata;
- Povećanje broja bosanskohercegovačkih stručnjaka u radu navedenih korespondentnih komiteta;
- Prevođenje što većeg broja standarda na jedan od službenih jezika u BiH;
- Povećanje broja zainteresovanih strana koje će učestvovati u radu BAS/TC 54;
- Sprovođenje periodičnih sistematskih pregleda i preispitivanja svih standarda i drugih standardizacijskih dokumenata koje je pripremio BAS/TC 54, kako bi se obezbijedila validacija primjene za sve zainteresovane strane koje koriste ove standarde;
- Revidiranje tekstova povučenih BAS standarda objavljenih na jednom od službenih jezika u BiH u skladu s novim izdanjima evropskih ili međunarodnih standarda, kako bi se održao ili povećao broj objavljenih BAS standarda nastalih preuzimanjem evropskih i/ili međunarodnih standarda na jednom od službenih jezika u BiH;
- Informisanje članova BAS/TC 54 o revidiranim Internim pravilima za standardizaciju Instituta.

6. Faktori koji mogu uticati na ispunjenje i implementaciju programa rada

- Nedovoljno učešće domaćih stručnjaka u donošenju BAS standarda;
- Nezainteresovanost stručne javnosti za učešće u javnoj raspravi i dostavljanje primjedbi i predloga u vezi s nacrtima BAS standarda koji se stavljaju na javnu raspravu;
- Nedostatak finansijskih sredstava koji onemogućava obezbjeđenje odgovarajućih prevoda i upućuje na preuzimanje standarda metodom proglašavanja/korica, što umanjuje kredibilitet ovih standarda u poslovnom okruženju;
- Neblagovremeno dostavljanje prijedloga zainteresovanih strana za donošenje BAS standarda pri izradi plana rada BAS/TC 54;
- Nedovoljno pridavanje značaja radu članova BAS/TC 54 i njihova opterećenost poslovima u matičnim organizacijama koje su ih delegirale, što može da dovede do nedovoljnog učešća članova BAS/TC 54 na sjednicama, a samim tim i do odstupanja od plana usvajanja standarda.
- Nepostojanje prevoda odgovarajućih BAS standarda na jednom od službenih jezika u BiH iziskuje dodatne napore i sredstva koji su van oblasti rada BAS/TC 54 i Instituta.

7. Plan aktivnosti

Aktivnosti BAS/TC 54 usklađene su s planovima rada tehničkog komiteta kroz:

- planove pripremanja, donošenja i objavljivanja BAS standarda i drugih standardizacijskih dokumenata u navedenoj oblasti rada, u skladu s Internim pravilima za standardizaciju Instituta;
- obezbjeđivanje usaglašenosti BAS standarda i drugih standardizacijskih dokumenata s evropskim i međunarodnim standardima u navedenoj oblasti rada;

-
- učestvovanje u izradi i preispitivanju standarda i drugih standardizacijskih dokumenata koje donose evropske¹ i međunarodne organizacije za standardizaciju u navedenoj oblasti rada;
 - druge aktivnosti koje predloži Savjet za standardizaciju BiH;
 - druge aktivnosti na prijedlog zainteresovanih strana.

Dostavljeno: 1. Sekretarijatu BAS/TC 54,
2. a/a.

DIREKTOR

.....
Aleksandar Cincar

¹ Sa glasanjem o razvoju evropskih standarda i drugih standardizacijskih dokumenata započeti će se kada Institut postane punopravni član CEN-a i CENELEC-a